

Список використаних джерел

1. Білан Я.О. Флорбол як засіб фізичного розвитку молоді. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15 : Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт). Київ, 2015. 3К2 (57). С. 36–38.
2. Гейці С.Т., Ткач Ю.А., Хіменес Х.Р. Перспективи впровадження варіативного модулю «велоспорт» до навчальної програми з фізичної культури для учнів середніх класів. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Вип. 10 (141) 2021. С. 34–38. DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2021.10(141).08
3. Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів 5–9 класи : затв. наказом МОН від 03 серпня 2022 року № 698. Київ. 425 с. <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/programy-5-9-klas/2022/08/15/navchalna.programa-2022.fizichna-kultura-6-9.pdf>
4. Флорбол. Основи техніки та тактики гри у флорбол. Методичний матеріал для лекцій з теорії та методики викладання флорболу. Всеукраїнська громадська організація «Федерація флорбола». Київ, 2012. 54 с.

МОТИВАЦІЯ КУРСАНТІВ ВИЩИХ ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ДО ЗАНЯТЬ СПОРТОМ

Мирончук К.В., Грибан Г.П.

Житомирський державний університет імені Івана Франка

Актуальність теми дослідження. Одним із найважливіших завдань, що постали перед системою фізичного виховання у ВВНЗ України, є зміцнення здоров'я і підвищення рівня загальної і спеціальної професійно-прикладної фізичної підготовленості курсантів, сприяння оволодінню навичками і вміннями самостійно використовувати засоби фізичної культури і спорту у повсякденному житті для підтримки високої працездатності, боєготовності і відновлення працездатності організму після тривалих фізичних і психічних навантажень [3, с. 11].

Встановлено, що причиною низької фізичної підготовленості та погіршення стану здоров'я курсантів є, перш за все, низький рівень фізичної підготовленості абітурієнтів, який викликаний недостатньою увагою до питань фізичного виховання в сім'ях, у середніх загальноосвітніх, професійних навчально-виховних і вищих навчальних закладах. У Державній програмі розвитку фізичної культури і спорту в Україні звертається увага на те, що нинішня система фізичного виховання не задовольняє природної біологічної потреби дітей, учнівської і студентської молоді в руховій активності. Як наслідок – понад 80 % дітей і підлітків мають різні відхилення у фізичному розвитку, а кожний четвертий юнак у останні роки за станом здоров'я не призивається на військову службу [1; 2; 3, с. 11; 4, 5, 6].

З іншої сторони, воєнний стан в Україні, інтенсивна підготовка до бойових дій, стрімкий розвиток науки й техніки породжує гострі протиріччя

між соціальним і біологічним аспектами природи людини. З удосконаленням техніки зникають важкі форми фізичної праці. Наслідком цього є зменшення фізичного навантаження, ступеня використання природних фізичних сил військовослужбовців у ході виконання професійних видів діяльності. Досягнення науково-технічного прогресу зменшили рухову активність офіцерських кадрів, принесли велике розумове, нервово та психологічне напруження. В клітинах кісток, суглобів та м'язів у результаті обмеження природних рухів у військових операторів проходять атрофічні зміни і як наслідок – поширення таких захворювань, як гіподинамія, гіпокінезія, гіпертензія, психоемоційні стреси тощо [3, с. 12].

Мета дослідження: вивчити мотиваційно-ціннісне ставлення курсантів до занять спортом та виявити потребу у формуванні їх мотивації до навчально-тренувального процесу.

Методи та організація дослідження: аналіз літературних джерел, спостереження, бесіди, анкетування, методи математичної статистики. Для досягнення мети дослідження ми використовували, розроблену нами анкету для вивчення основних груп мотивів до фізкультурно-спортивної діяльності майбутніх офіцерів Сил Оборони України. Анкета складалася з 6 запитань, які охоплювали максимально різні напрями. Анкетування проводилося онлайн серед курсантів Військового інституту телекомунікацій та інформатизації імені Героїв Крут (м. Київ) у січні 2024 року, у додатку Google Form. Анкетування було анонімним, але з відміткою про стать респондента. В анкетуванні взяли участь 232 курсанти різних факультетів та курсів, серед них 158 курсантів чоловічої статі та 74 курсантки жіночої статі.

Результати досліджень. Аналіз фізичної підготовки та її організації у ВВНЗ показали сталу проблему, яка полягає у тому, що заняття з фізичної підготовки курсантів переважно спрямовані на розвиток фізичних якостей і набуття рухових умінь та навичок. Водночас, процес формування мотивації до занять фізичними вправами і спортом для вдосконалення власних фізичних якостей у майбутніх офіцерів відбувається без належного планування, за замовчуванням вважається той факт, що мотивація курсантів не потребує додаткових зусиль для її формування та підтримання під час навчального процесу. Як наслідок, виникає проблема у відсутності мотивації до продовження занять спортом та власного фізичного вдосконалення, яке необхідне для виконання завдань за призначенням.

Показники анкети засвідчили, що у військовому закладі функціонує достатня кількість спортивних секцій: 78,9 % від загальної кількості респондентів зазначили задоволення кількістю діючих спортивних секцій у ВВНЗ (серед них 78,4 % жінок від загальної кількості жінок-респондентів, 79,1 % чоловіків від загальної кількості чоловіків-респондентів). На питання «Чи задоволені Ви навчально-спортивною базою Вашого навчального закладу?» курсанти відповіли: «Так» – 83,2 %, «Ні» – 16,8 %. Кількість курсантів, які задоволені традиційними методиками проведення спортивно-масової роботи у вищому військовому навчальному закладі, серед чоловіків

склала 54,4 %, серед жінок 36,5 %. Відсоток не задоволених серед чоловіків – 45,6 %, серед жінок був значно вищим та склав 63,5%.

Відповіді на питання «Розвитку яких фізичних якостей Ви надаєте перевагу?» серед чоловіків були такі: витривалість – 40,5 %, сила – 26,6 %, гнучкість – 13,9 %, спритність – 11,4 %, швидкість – 7,6 %. Серед жінок: сила – 35,1 %, спритність – 26,1 %, витривалість – 25,7 %, швидкість – 12,2 %, гнучкість – 5,4 %.

Для об'єктивного дослідження ситуації необхідно було визначити і актуальні мотиви до занять. На питання «Які мотиви під час занять спортом Ви переслідуєте?» було 6 варіантів відповідей. Варіант «Підтримання рівня власної фізичної підготовленості» – серед чоловіків становив 10,1 %, серед жінок відсоток був майже такий, як і серед чоловіків, та становив 10,8 %. Варіанти «Вдосконалення статури» – 20,2 % серед чоловіків, 33,8 % серед жінок, «Отримання необхідних знань про методи, форми та засоби розвитку фізичних здібностей» – чоловіки – 29,1 %, жінки 25,7 %; «Для можливості участі в спортивних змаганнях» – чоловіки – 18,4 %, жінки – 20,2 %. «Для підготовки до майбутньої професійно-бойової діяльності» – 10,8 % чоловіки, 4,1 % жінки; «Умова для здачі нормативів» – 5,7 % чоловіки, 2,7 % – жінки; «Для розумового розвантаження» – 5,7 % чоловіки, 2,7 % жінки.

Останнє питання в анкеті було провокативним для респондентів, адже звучало так: «Чи хотіли б Ви замінити спортивно-масову роботу на будь-яку не спортивну підготовку?» відповіли «Так» 32,3 % чоловіків та 59,4 % жінок.

Висновки. З'ясовано, що 32,3 % курсантів чоловічої статі та 59,4 % жіночої статі, хотіли б замінити таку форму фізичної підготовки як спортивно-масова робота на будь-яку іншу не спортивну. Це може свідчити про низьку мотивацію та не зацікавлення визначеного відсотка у спортивному вдосконаленні. Разом з тим з'ясовано, що курсанти задоволені навчально-спортивною базою ВВНЗ та кількістю діючих спортивних секцій. 63,5 % курсанток не задоволені традиційними методика проведення спортивно-масової роботи у ВВНЗ.

Список літературних джерел

1. Вереньга Ю.В., Грибан Г.П., Безпалый С.М. Фізична підготовка працівників МВС України на етапі професійного становлення: навч.-метод. посібник. Житомир: Вид-во «Рута», 2014. 180 с.
2. Грибан Г.П., Пронтенко К.В., Ткаченко П.П., Бойко Д.В. Фізична підготовка студентів у гирьовому спорті : навч.-метод. посібник. За ред. Г.П. Грибана. Житомир, 2014. 118 с.
3. Пічугін М.Ф., Грибан Г.П., Романчук В.М. [та ін.] Фізичне виховання військовослужбовців: навч. посіб.; за ред. Г.П. Грибана. Житомир: ЖВІ НАУ, 2011. 820 с.
4. Пічугін М.Ф., Грибан Г.П., Романчук В.М. та ін. Фізичне виховання: навч. посіб. Житомир: ЖВІ НАУ, 2010. 472 с.
5. Романчук С.В., Лойко О.М., Романчук В.М., Грибан Г.П. та ін. Фізичне виховання у системі військово-професійної діяльності: навч. посібник. Львів: АСВ, 2012. 319 с.
6. Ткачук П.П., Грибан Г.П., Романчук С.В. та ін. Фізичне виховання у військових підрозділах: навч. посібник. Львів: Академія сухопутних військ, 2015. 475 с.